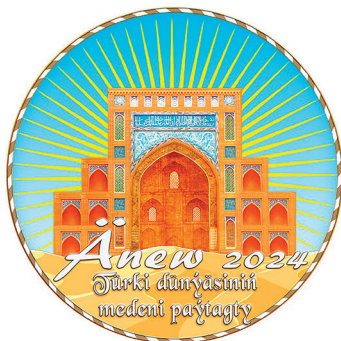

**TÜRKMENISTANYŇ YLYMLAR AKADEMIÝASY
TARYH WE ARHEOLOGIÝA INSTITUTY**

**“GADYMY ÄNEW MEDENIÝETI”
ATLY HALKARA YLMY MASLAHAT
(2024-nji ýylyň 27-nji marty)**

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE
“ANCIENT ANAU CULTUR”
(Mart 27, 2024)**

**МЕЖДУНАРОДНАЯ НАУЧНОЙ КОНФЕРЕНЦИИ
“ДРЕВНЯЯ КУЛЬТУРА АНАУ”
(27 марта, 2024 года)**

Aşgabat
“Ylym” neşirýaty
2024

GADYMY MEDENIÝETIŇ MEKANY

Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe milli mertebäniň we buýsanjyň gymmatly çeşmelerine öwrülen şöhratly taryhymyz, maddy hem-de ruhy mirasymyz ylmy esasy düýpli öwrenilýär. Bu bolsa taryhy medeni gymmatlyklarymyzyň geljekki neslimize ylmy maglumatlaryň elýeterliligi üçin gymmatly miras bolup durýar. Döwletimiz tarapyndan ylmy mirasyň ýene bir gazanan üstünlikleriniň biri hökmünde Türki döwletleriň halkara guramasyna (TÜRKSÖÝ) agza döwletler tarapyndan gadymy Änew şäheriniň 2024-nji ýylda «Türki dünýäsiniň medeni paýtagty» diýlip yglan edilmegi medeni mirasymyzyň halkara derejesinde öwrenilýändiginiň we gyzyklanma eýediginiň subutnamasydyr.

Syry çözülmek depeleri bilen ekerançylyk taýpalarynyň taryhyny, medeniýetini, galyberse-de, gadymy swilizasiýalaryň in gadymy medeni ýadygärliklerini özünde jemleýän Änew mirasy bu gün dünýä ylmynyň üns merkezine öwrüldi.

Seýit Jemaleddiniň metjidi ady bilen belli bolan Änewiň gündogarynda ýerleşýän taryhy ýadygärligiň şol döwrüň esasy ýaşayş ýerleriniň biri bolan Nusaý galasynda gurulman, Änewde gurulmagynyň sebäpleriniň biri hökmünde A. Pugaçenko “Änew Metjidi” atly işinde Änew şäheriniň döwrüň syýasy işlerinde özüniň mynasyp ornunyň bolanlygy bilen esaslandyrýar. Metjidiň öwrenilmeginiň başlangyjy 1886-njy ýylda W. A. Žukowskiýden başlap, soňra dürli görnüşli arheologik işler bilen 1904-nji ýylda R. Pampelli, 1920-nji ýyllarda A. A. Karelin we W. R. Tripolskiý, W. R. Tripolskiý we N. M. Baçinskiý, 1947-nji ýylda M. Ý. Massonyň ýolbaşçylygynda toplumu hemmetaraplaýyn öwrenmek maksady bilen birnäçe işler geçirildi.

Taryhy maglumatlara görä, Änew metjidi gadymylygy bilen ilkinji gurluşyk işlerine degişli bolmak bilen ol Türkmenistanyň gadymy hem buýsançly ýadygärlikleriniň biridir. Şeýle gadymy Horasan halkynyň tagallasy bilen döredilen, halkyň etniki garaýyşlaryny hem-de mümkinçiliklerini beýan edýän bu medeni gymmatlyk şol döwrüň gurluşyk we arhitektura işleriniň ýeten üstünlikleriniň buýsançly ýadygärlikleriniň biridir.

Türkmen halkynyň şöhratly, baý medeni mirasly geçmişi bize XV asyrdan medeniýetiň merkezi hasaplanan ýeri Hyrat diýlip tanalan hem bolsa, şol döwürde Horasanda Änew metjidiniň bolmagy bu ýerde gurluşyk binagärlik işleriniň paýtagt derejesine ýetenligini görkezýär. Bu bolsa bize ýaş nesli watançylyk duýgusynda terbiýelemäge, şöhratly geçmişimize buýsanmaga uly buýsanç duýgusyny berýär.

Айджан Омарова
(Туркменистан)

КРАЙ ДРЕВНЕЙ КУЛЬТУРЫ

Сегодня древняя цивилизация Анау вновь оказалась в центре внимания мировой науки. В качестве одной из причин строительства мечети Сейит Джемаледдина в городе Анау, а не в крепости Ниса, был тот факт, что в эпоху средневековья Анау стал занимать до одно из главенствующих мест в политических делах того времени.

Aijan Omarova
(Turkmenistan)

LAND OF ANCIENT CIVILIZATION

With many unsolved mysteries containing ancient cultural monuments, ancient civilizations, Anau and its heritage have become the focus of attention of world science today.

As one of the reasons for the construction of the Seyit Jemaleddin mosque in the city of Anau and not in the Nisa fortress, which was one of the main residential areas of that time, proves that Anau occupied a worthy place in the political affairs of that period.

Rahat Nazarow, Agajan Rejepow
(Türkmenistan)

BAGABAT ŞYPAHANASYNDA NÄSAGLARYŇ SAGLYKLARYNY BERKITMEGI

Beýik Ýüpek ýolunyň Änew şäheriniň üstünden geçýänligi ol ýerde sungatyň, medeniýetiň, söwdanyň, lukmançylygyň ösmeginde wajyp ähmiýetli orun eýeläpdir. Ol ýerlerde söwdanyň ösenligi hakynda Gahryman Arkadagymyz Gurbanguly Berdimuhamedow “Türkmenistan – Beýik Ýüpek ýolunyň ýüregi” atly iki tomly kitabynda we Arkadagly Gahryman Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow öz çykyşlarynda yzygiderli belleýär. Ýüpek ýolunda söwdanyň gurnalmagynyň, ösmeginiň netijesinde ol ýüpek, dermanlyk ösümlükler, çay, gymmat bahaly daşlar getirilipdir we biziň ýurdumyzdan tebigy arassa dermanlyk ösümlükleri, deri, haly, ýün önümlerini, ýokary hilli ýüpekleri we başga-da birnäçe önümleri